

DAT Lääkärit tupakkaa ja nikotiini vastaan -asiantuntijaverkosto

2.4.2025 LEHDISTÖTIEDOTE

DAT varoittaa tupakoitsijoita ja muita nikotiinia sisältävien tuotteiden käyttäjiä niiden aiheuttamista välittömistä ja pitkäkestoisista terveyshaitoista.

(<https://www.datsuomi.fi/dat-asiantuntijalausuntoja-3-2025/>)

Kansanterveyden laillisuusvalvonta on elintärkeä tehtävä. Tupakkalain hengen vastasta viranomaistoimintaa tai suorastaan virantoimituksen laiminlyöntiä ei voi hyväksyä.

Asia korostuu nyt, kun tupakka- ja nikotiiniteollisuus tuo käyttäjille ja maailmanlaajuisille markkinoille yhä vahvempia nikotiinia sisältäviä tuotteita tai niiden tavoin nikotiiniin asetyylikoliinireseptoreihin sitoutuvia voimakasta riippuvuutta aiheuttavia aineita.

DAT pyytää nyt viranomaisia kiinnittämään huomiota tupakkalain rikkomuksiin. Myös virheelliseen markkinointiin netissä pitäisi pystyä puuttumaan esimerkiksi tekoälypohjaisilla tekstin tunnistuksella.

Em. syistä DAT näkee aiheelliseksi, että valtakunnansyyttäjä puuttuisi poliisin päätöksen (5500/R/14683/24), ja avaisi esitutkinnan em. professori Erkki Aurejärven tapauksessa vastaan tupakkayhtiöiden vastuulliset toimijat.

DATin kanta on, että poliisin Tutkimattajättämispäätökselle ei ole päteviä perusteita. Alla olevat suorat lainaukset poliisin lausunnosta ovat virheelliset ja kestäättömät.

*”Myytävän **tuotteen** olla ensinnäkin sellainen, että nimenomaisesti se vähintään varsintodennäköisesti aiheuttaisi käyttäjänsä kuoleman.”*

- tupakka on

*”Kysymys ei siten ole tuotteesta, joka **välittömästi ja suoranaisesti** aiheuttaisi käyttäjänsä kuoleman.”*

- ei tarvitsekaan olla
- on tyypillistä myrkyllisille aineille tai säteilyvauriolle, että ne aiheuttavat kuoleman viiveellä

Poliisin tutkimattajättämispäätöksen kumoaminen valtakunnan syyttäjän toimesta olisi merkittävä esimerkki siitä, että lainvalvonnassa esitettyihin virheellisiin perusteluihin puututaan normaalin oikeusvaltion prosessien mukaisesti. On kestäväntöntä suojella tupakka- ja nikotiiniyritysten toimintaa Suomessa, kun samaan aikaan muualla Euroopassa ja USAssa ollaan tehty ja tehdään päinvastaisia toimia.

Sidonnaisuuksien (COI) esittäminen ja jääviys ovat myös oleellinen osa tupakka- ja nikotiiniteollisuuteen liittyviä prosesseja, koska kyseessä on miljardien eurojen liiketoiminta viattomien tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttäjien terveyden ja hengen uhalla. Näin ollen esim. lainvalmistelun aikana tupakka- ja nikotiiniyhtiöiden edustajien lausunnot eivät ole riippumattomia, mikä tulisi huomioida lainvalmistelijoiden loppulausunnoissa. Eduskunnassa heidän kuulemisensa asiantuntijoina eivät edusta Suomen ratifioiman EU-tupakkapuitesopimuksen eikä Tupakkalain henkeä.

Ei ole siis laisinkaan merkityksetöntä, miten korkeat viranomaiset toimivat, ja miten päätöksiä ja lakeja eduskunnassa säädetään. Tunnistettuihin myös korkean tason virheisiin pitää Suomessa olla rohkeutta puuttua, muuten toivottua muutosta kansamme terveydessä nikotiinittomana ja savuttomana ei tapahdu.

DAT Lääkärit tupakkaa ja nikotiinia vastaan asiantuntijaverkosto, työvaliokunta

Yhteydenotot: datsuomi2020@gmail.com

https://www.datsuomi.fi/wp-content/uploads/2025/03/DAT-Maria-Juusela-asiantuntijalausunto-ja-esitys-StV-28.2.25_EDUSKUNTA_HE-221_2024-vp.pdf

<https://www.datsuomi.fi/wp-content/uploads/2025/03/DAT-Lausunto-HE-Tupakkalain-uudistus-030325.pdf>

https://www.datsuomi.fi/wp-content/uploads/2025/03/LAUSUNTOPALVELU_DAT-20250120_Hallituksen-esitys-eduskunnalle-laiksi-tupakkalain-muuttamisesta-nikotiinipussit.pdf

Erkki Aurejärvi. Kovinta peliä. Into, 2025. ISBN 9789523936263.

Lääkärit tupakkaa ja nikotiinia vastaan verkosto DAT - Doctors against tobacco - www.datsuomi.fi